

Uzsāk valsts pētījumu programmu “Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai”

Publicēts: 15.10.2020.

[Ministrijas jaunumi](#)

Piecas vadošās augstākās izglītības un kultūras mantojuma institūcijas Latvijā: Latvijas Kultūras akadēmija (LKA), Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, Latvijas Mākslas akadēmija un Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts uzsākušas Kultūras ministrijas (KM) izstrādātās valsts pētījumu programmas “Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai 2020. – 2022.gadam” īstenošanu.

Piecu augstākās izglītības un kultūras mantojuma institūciju apvienību atklāta konkursa kārtībā izraudzījusies Latvijas Zinātnes padome.

“Valsts pētījumu programmas kultūrā konkursā tika iesniegtas 2 programmas, Latvijas Kultūras akadēmijas iesniegtais pieteikums 5 augsta līmeņa starptautisku ekspertu vērtējumā tika izraudzīts kā labākais,” informēja LZP direktore Gita Rēvalde.

“Kultūru svarīgi ne tikai praktizēt, bet arī saprast: saprast tās likumsakarības un jo īpaši ietekmi uz sabiedrību un tautsaimniecību. Aizvien ir dzīvs stereotips par kultūru kā tikai patērējošu nozari, taču kultūras nozīme ir daudz niansētāka – tā veido personību, sabiedrības vērtības un izaugsmi. Tāpēc šis ir ļoti nozīmīgs brīdis, kurā uzsākam apjomīgu kultūras pētījumu programmu, kuras gaitā izzināsim, kādus resursus valsts attīstībā dod kultūra un kā tos maksimāli efektīvi izmantot,” akcentē kultūras ministrs Nauris Puntulis.

Programma sniedz iespēju starpdisciplinārām pētnieku grupām veikt pētījumus humanitārajās, mākslas zinātnēs un sociālajās zinātnēs. Tās īstenošanā iesaistījušies 48 pētnieki un 18 dažādu līmeņu studējošie. Valsts pētījumu programmas kultūrā kopējais finansējums 2020. – 2022. gadam ir 1 075 350 eiro.

“Valsts pētniecības programmas mērķis ir veidot starpdisciplināru cilvēkkapitāla un zināšanu bāzi par kultūras kapitāla daudzveidību un vērtību, kultūras sektora ekosistēmas dzīvotspēju veidojošiem procesiem kā resursu Latvijas ilgtspējīgai attīstībai,” norāda LKA rektore Rūta Muktupāvela, uzsverot, ka tiek sperts pirmais solis pētniecībā, kas skata Latvijas kultūras un mākslas nozares kā unikālu kapitāla uzkrājumu, turpinošu radīt jaunas vērtības un atklājošu galvenos procesus, kas to norisi veicina vai kavē.

Programmas pētījumu virzieni ir saistīti ar trīs galvenajiem uzdevumiem. Pirmais ir vērsts uz zināšanu bāzes attīstību par mākslinieciskās jaunrades vēsturi un aktuālajiem procesiem Latvijas kultūrā plašā nozaru spektrā: mūzikā, literatūrā, teātra un dejas mākslā, vizuālajā mākslā, dizainā, arhitektūrā, audiovizuālajā un filmu mākslā, kā arī citās jomās. Nozīmīgs pētījumu virziens ir kultūras un mākslas procesu daudzveidība, ilgtspēja un saikne ar kultūras un kultūrizglītības vajadzībām, sekmējot pētniecības, augstākās izglītības un mākslinieciskās jaunrades saikni.

Otrais pētījumu virziens paredz attīstīt zināšanu bāzi par Latvijas kultūras mantojuma aizsardzību, saglabāšanu un tālāknodošanu, komunikācijas un pārvaldības jautājumiem mūsdienu tehnoloģisko, ekonomisko, sociālo un vides izaicinājumu kontekstā, kultūras mantojuma un atmiņas institūciju lomā. Tiek uzsvērtā sabiedrības, īpaši jauniešu, un mantojuma kopienu iesaiste un līdzdalība.

Savukārt trešajā uzdevumā noteikts attīstīt pētniecības metodes un zināšanu bāzi par mākslinieciskās jaunrades un kultūras mantojuma nozaru ietekmi, tostarp sociālo un ekonomisko ietekmi, pārneses efektiem un lomu Latvijas valsts, sabiedrības un tautsaimniecības ilgtspējīgā attīstībā un nacionālās identitātes veidošanā.

“Pētījumu programma pirmoreiz ļaus īstenot integrētu kultūras un mākslas sektora kā vienotas ekosistēmas pētniecību,” rezumē LKA prorektore zinātniskajā darbā Anda Laķe, uzsverot arī tās komplekso ietekmi uz izglītību - programmas zinātniskos rezultātus varēs izmantot augstākās izglītības mācību procesā un profesionālās doktora studiju programmas “Mākslās” attīstīšanā.

Pētījumu zinātniskos rezultātus plānots izmantot Kultūrpolitikas pamatnostādņu izstrādē un augstākās izglītības studiju procesā, attīstot ar programmu saistītas maģistrantūras un doktorantūras studiju programmas. Pētījumu rezultātā tiks izstrādāti kultūras sociālās un ekonomiskās ietekmes mērīšanas metodoloģijas risinājumi. Plānots veidot arī datu kopas, piemēram, par aktuālajiem Latvijas mākslinieciskās jaunrades un kultūras mantojuma procesiem, to sociālo un ekonomisko ietekmi un ilgtspēju.

Valsts pētījumu programmu “Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai” KM veidojusi sadarbībā ar Nacionālo kultūras padomi.

Mediju pasākuma ieraksts pieejams - failiem.lv/u/wb9ryfea

Informāciju sagatavoja:

Līta Kokale,

Kultūras ministrijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja

67330343, 26469946

Lita.Kokale@km.gov.lv

<https://www.km.gov.lv/lv/jaunums/uzsak-valsts-petijumu-programmu-latvijas-kultura-resurss-valsts-attistibai>